

ՀՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ՔԱՅՆՈՒՄԱՎՈՒԹՅՈՒՆ

Պարսկաստանի համար տարեկան 10 Փր. և կամ 4 րբլ. Թղթագր. Եւրոպայի և այլ տեղերի համար տարեկան 20 Փրանգ. Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ լրագիրը որպէս իր սեփական ծախսը. Բաժնեգրները կանխով կը վճարուին: Վեցամսեայ կամ եռամսեայ բաժնորդութիւններ ալ կընդունուին, առանց ուրիշ յաւելման բաժնեգրին վրայ: Հատով կը ծախուի ամեն տեղ 20 սանթիմ. Կամակ և ծրար պէտք է զրկել հետեւեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal Arménia. MARSEILLE (France)

Ե ՏԱՐԻ ԹԻԻ 31

1889 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4
ՆՈՅՆՄԲԵՐ 22 (Հ.Տ.)
ՉՈՐԲԻՏԱԲՈՒ
Կը հրատարակուի Ն. և Շրթ. օրեր

ՊՆՏՄԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւններն: Պարտաւոր չէ վերադարձունել չհրատարակուած ձեռագիրներն: Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով: Ծանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարծէ. 1 գլխագիրը 2 սանդիմ:

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la Rédaction (Rue Vacon, 50)

Հ Ա Յ Ո Ց
Հ Ա Յ Բ Ե Ն Ա Ս Ի Բ Ա Մ Ա Ն
Մ Ի Ո Ւ Թ Ի Ն

Ն Պ Ս Ա Կ Ե Ի Մ Ի Չ Ո Ց Ն ԵՐ
(Բ ա յ ու ա ժ Կ ա ն ո ն ա գ ր ւ ք ն)

« Հայոց Հայրենասիրական Միութեան » նպատակն է աշխատել վարչական բարենորոգումներ մտցունելու թիւրքահայաստանի մէջ, Հայ ժողովրդի տեղական պետքերին համեմատ : Հայ ժողովրդի ցանկութիւնն է իրաւունք ստանալ ազատօրէն ինքզինք կառավարելու որով միայն պիտի կրնան վերնալ այն հարստահարութիւններ որոնք այսօր Հայաստանի թշուառութեան և աւերակ դառնալուն պատճառ կը լինին :

« Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն » իւր նպատակ իրագործելու համար իւր կարողութեան չափով կը գործադրէ ամեն յարմար եղած միջոցներն, ժամանակի պահանջներին համեմատ կաշխատի ներքին ոյժ գույացունել Աղբիւն մէջ իւր ազատութեան համար, հրատարակութիւններ կանէ, դիմումներ կանէ որոց որ պէտք է և նիւթապէս ու բարոյապէս կը քաջալերէ անոնց որոնք անձնուիրութեամբ կաշխատին հայրենիքի ազատութեան գործին :

Միութիւնը կունենայ իրեն բերան եղող լրագիր որ, բացի զանազան լուրեր տալէ իբրև լրագիր, կը հաղորդէ ընդհանրութեան ինչ որ Միութիւնը ուզէ հաղորդել, տեղեկութիւններ կուտայ Հայաստանի և արաբական Հայերի գրութեան վրայ և կը ծուռայէ հայրենասիրական եռանդը արծարծելու Հայերին մէջ : *
Մանօք. « Հայոց Հայրենասիրական Միութեան » անդամակցել կամ թղթակցել ուզողներն պէտք է դիմեն հետեւեալ հասցէին.
M. Portoukalian
(FRANCE) Marseille

* Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն » կը նպատակէ Արմենիա լրագրի հրատարակման :

ԲՈՎԱՆ ԳԱԿՈՒԹԻՒՆ
Թիւրքերի ոտնձգութիւններն Պարսկաստանի մէջ. — Միւր Մարտոյեան Գեորգի լրատուքեան հետեւեալը. — Բ դատաստան բարբարոս առաւակապետ Մուսա պիլի. — Հարստահարութիւններ ի թիւրքահայաստան. — Պ. Կրատորօն եւ Արեւելեան խնդիրն. — Մամուլի թիւրքահայ. — Ծանուցումներ. — Բանասիրական (Աւետարան) քարոզէք թե ազգասիրութիւն :

ԹԻՒՐԿԵՐԻ ՈՏՆՉԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ
ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Այսօր հրատարակած ենք Ատրպատականէն մեկ զրկուած մի թղթ-թակցութիւն որ կիմացունէ թէ թիւրք կառավարութեան կողմէն Միւր Մարտոյեան Գեորգ անուն մի անձ, իր հետ առնելով մի քանի թիւրք զինուած ոստիկաններ, մտեր է Պարսկաստան և երթալով Սալմաստ գաւառի Հաֆթուան գիւղը, յարձակեր է այնտեղի Հայոց ուսումնարանին վերայ և ուղեր է բռնի ուժով ձերբակալել Հաֆթուանի ուսուցիչ օսմանեան հայտաւ Պ. Գալուստը որ փախուտի դիմելով հազիւ ազատեր է նոցա ճանկերէն :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՔԱՂԱՔՆԵՐ ԹՎ
ԱԶԳԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

(Շաբ. 30դ րուին եւ վերջ)

Բ
Ուրեք ազգէ եղող ջրիստոնեայներն կը հաւատան անշուշտ թէ Քրիստոս ազատել եկաւ համայն աշխարհիս բնակիչներն մեղքի գերութիւնէն. սակայն և այնպէս պիտի տեսնենք որ նա եւս կը փափուքէր նախ ազատել այն ազգ որով ծնած էր ինք, և ապա օտար հեթանոս ազգերն, քանզի իւր ամենէն վերջին պատուիրանն էր երբ իւր աշակերտաց տուաւ ի լեւոն Չիթենեաց. « Գնացէք ալաւմետեա աշակերտեցէք զամենայն հեթանոս » : Քրիստոս ազգաւ Հրեայ էր, ի բաց առեալ Աստուածային բնութիւնն, և իւր երակներու մէջ խաղցող արիւնը Հրեայ ցեղին կը պատկանէր : ուստի բնական էր որ զգացում և համակրութիւն մ'ունենար դէպի իւր ազգն. միթէ՞ ունէր յիրաւի տեսնենք. Երբ նա Տերոսի և Սիւրնի կողմերը գնաց, Քանանացի կիւն մը եկաւ, կաղաչէր որ փարատէ իւր ազգիան դեւեր, բայց Յիսուս լուս կը կենայ որովհետեւ Հրեայ չէր կիւն. իւր աշակերտաց միջնորդութեան կապտասխանէ թէ « Ոչ ու-

Սյր եղելութիւն ցոյց կուտայ թէ թիւրք կառավարութիւնը խեղճ Հայերն հարստահարելու մասին այն ստորեան յանդգնութեամբ կը վարուի որ ոչ միայն իրեն հպատակ գտնուելու զժամագրութիւնն ունեցողներն ձայնը կը խղզէ, այլ և միջազգային օրէնքներն ալ ոտնակոխ կընէ, ուրիշ մի տէրութեան հօլին վրայ կերթայ իւր նոյնտեղի կառավարութիւն իրաւունքներ բանեցունել : Պարսկաստանի մէջ մէկ տէրութիւն, մէկ կառավարութիւն միայն կայ որ է Պարսիկ կառավարութիւնը. և այդ կառավարութիւնն է միայն որ իրաւունք կունենայ իր հողի վրայ մէկը ձերբակալելու : Ամենամեծ յանդգնութիւն է թիւրք պաշտօնեայներն կողմէն պարսկական սահմանն անցնիլ և զինուած երթալ այնտեղ մարդիկ ձերբակալելու. այդ յարձակումը ոչ թէ օսմանեան հպատակ Գալուստ վարժապետին վրայ եղած կը լինի, այլ պարսիկ կառավարութեան վեհապետական իրաւունքներն վրայ, եթէ մէկը հարկ լինի ձերբակալել պարսկական հողին վրայ, պէտք է դիմել պարսիկ կառավարութեան և նա միայն

րեք առաքեցայ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի » : նաև ըսաւ կնոջն թէ « Ոչ է բարեոք առնուլ զհաց մանկանց և արկանել շանց » (Մատ. 15դ 4Է) : Ըսել ուզեց թէ երկնային այս բարեքը նախ հրեայ մանուկներուն կը վերաբերի և ապա հեթանոսաց : Ոմանք կը լրատարանեն այս խօսքերը ըսելով թէ կնոջ հաւատքը փորձեց : Իսկ եթէ խնդիրը հաւատք փորձել էր, կրնար փորձել նոյն խօսքերով Հրեայներն ալ, որոց մէջ հարիւրաւոր հրաշագործութիւններ ըրաւ : Համայն աշխարհիս Պրոֆիէն երբ իւր առաքելները աշակերտել զրկեց, պատուէր տուաւ նոցա թէ « Ի ճանապարհս հեթանոսաց մի՛ երթայցէք և ի քաղաքս Սամարացոց մի՛ մտանցէք, այլ երթայք առաւել առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի » : (Մատթ. 10դ 4Է) :

Միթէ՞ պէտք էր որ խորէր իւր ազգն այսչափ. բայց միթէ՞ հնար է զգացում ունեցող մէկու մը տեսնել իւր ծնած ազգին թշուառութիւնն և անտարբեր մնալ նորա փրկութեան, քանի որ այդ զգացումը արեան կենսական մէկ տարրը կը կազմէ ի ծննդենէ : Այստեղ աւելորդ չեմ համարիր յառաջ բերել Յիսուսի յաղթանակաւ Երուսաղէմ մտնելն : Երբ անդին բազմութիւն մը ձեռքերն ձի-

իրաւունք ունի իր հողի վրայ մարդ ձերբակալելու, եթէ ձերբակալուելու արժանի դորձ կատարած է սա : Արդ, պէտք է երեւակայել որ եթէ բարբարոս թիւրքերն մինչեւ անգամ կը յանդգնին մեծագոր Պարսիկ կայսրութեան և նորա վեհապետ Շահի վեհապետական իրաւունքներն ոտնակոխ անել աներկիւզ, զինուած մտնել ուրիշ կառավարութեան հողի վրայ մարդիկ ձերբակալելու համար, կարեւորութիւն անգամ չտալով պետական միջազգային օրէնքներն որոնք բարբարոս չեղող ամեն տէրութիւններին մէջ ալ մեծապէս կը յարգուին և որոց մի փոքրիկ զեղծումը անմիջապէս գիւլանալիս պետական բանակցութիւններն տեղի կուտայ և մինչեւ իսկ կրնայ պատերազմի պատճառ դառնալ. եթէ, կըսենք, ուրիշ մի տէրութեան հողին վրայ թիւրքերն այս աստիճան ապօրինութեամբ բռնութիւններ տանելու կը յանդգնին, արդեօք ինչեք չեն գործադրեր իրենց խեղճ հպատակներն վրայ բուն իսկ իրենց կառավարած երկրի մէջ ուր բացարձակ իշխանութիւն ունին :

Մանր խնդիր է այս խնդիր. պարսկութեան և արմաւենիի ոտտեր առած կիջներ Չիթենեաց լեւոնէն, որ իբրև հայկի կը ցուցնէ Ս. քաղաքն, «ովաննա» կաղաղակէր. սակայն ինքն Յիսուս քաղաքը տեսնելով լացաւ դառնապէս նորա մտաւրուտ աւերման վրայ, որ լաւ կը դիտէր իւր Աստուածային հեռատես դիտակաւ : Փառասէր Հռովմայեցիներէն կտոր կտոր լինելն իւր ազգին անթիւ մանուկներուն, ծերոց սովամահ և փողոցներու մէջ ոտնակոխ լինելն, հաղարաւոր երիտասարդաց գերի ծախուիլն և ի խաչելն ինքն, բարբարոս զօրքերուն ամենադարձելի կերպով վարուելն օրիորդաց և մինչեւ իսկ տղայոց հետ, Տոմարին ու Երուսաղէմին հոյ ճարակ լինելն և Հրէից իրենց հայրենական հողէն մինչեւ ի ծագս աշխարհի ցրուիլ և թափառական լինելն. այդ ամենը երբ պատկերացաւ Քրիստոսի ազգասիրական ըզգացմանն առջեւ, նա չկրցաւ իր արտասուքները զսպել և հրապարակաւ լացաւ : Այնպիսի սրտածմբիկ տեսարան էր այդ որ, ոչ թէ միայն խղճի տէր մարդիկ կը լացնէր, այլ երկնային հրեշտակներ ալ, մինչեւ իսկ աստուածներն ալ կը լացնէր, ինչպէս որ լացուց զՔրիստոս : Միթէ՞ նոյն արկածներուն նման բաներ չեն կըրկնուիր այսօր մեր հայրենեաց հողին վրայ : Ի՞նչպէս անտարբերութեամբ լսենք

զեր կանխաճառ քննադատութիւն մը ընել կառավարութեան դէմ, որովհետեւ կը ճանչէ այն գիտութիւններ որոնք կը հանդիպի նա թիւրքիսթի պէս երկրի մը հետ գործ ունեցած ատեն. բայց միանգամայն յայտն է որ կառավարութիւնն ալ չը պիտի ուզէ վարդապետն ցուցնել իր բերի վիճակը, և գեղեցիկ ծեփ մը քաշել տեղի ունեցած գէպըրին վերջոյ որոնք ստացուածքի, մարդկային կեանքի և կանանց պատուին հետ կը խաղան: Պէտք է որ նախարարութիւնը խաղալիք լինէր թիւրքիսթիին ջատագովող կարգ մ'անձերի»

ՄԱՄՈՒԼ Ի ԹԷԺՐԱՆ

Ի 1887 թուականին, Պր. Միքայէլ Ս. Մարգարեան մի ինքզնիքով զիմեց Բատախոյ Ազգային Վարչութեան, որպէս զի աստի հոգան դժակս փոքրագիր մամուլ միայն ի պէտս թէ՛ հրանայ Ուսումնասիրաց ընկերութեան: Սոյն ինքզնիք Վարչութիւն տեղոյս երբ անաշխի հանրական ժողովոյ իւր, և որոշեցաւ անաշխի հազար Չառու գիրքի մը գնել զնոյն մամուլ: Սոյն վերջին ազգարարեցաւ Պր. Մ. Ս. Մարգարեանին ի թէ՛ հրան, որ եւ պատասխանեաց թէ ապագային ինքն գրեալ է ի կ. Պոլիս ան հմուտ ու մտաւարանապետ տեղեկագրել ինքեան զարգէս փոքրագիր մամուլն: — Անցին ժամանակը և ոչինչ լսելի եղեւ այլ եւս: Ազգային վարչութիւն տեղոյս յայն ժամ զորոշեալն 1000 գիրքը անաշխի ի Չառու, ապագարեալով նոցա զի ազգասիրարար փոխանցեացն զայն գումարն ան Պր. Մ. Ս. Մարգարեան ի թէ՛ հրան, որում և նոքա՛ ըստ գրութեան իւրեանց որ ան Վարչութիւն տեղոյս անաշխեալ են, յանձնեալ են զայն գումար յիշելով զայսմանս Վարչութեան տեղոյս: Այժմ գրեթէ երկու տարիք անցանին, յորմէ հետէ ոչինչ եղեւ լսելի ի թէ՛ հրանայ, արդեո՞ք զայդ մամուլ բերեալ են, որչափ ծախիւք և երբ սկսանեալոց են ի գործածութիւն գնել զամս նպատակին: Յուսալի է զի այն յորում գրեալուցի ուղղութեան Ուսումնասիրաց ընկերութեան ի թէ՛ հրան և փութացին ծանուցանել առ որ անկ է, զկատարածն (1):

23 հոկա. 1889 ԹՈՒՇԱՐԱՐ Բատախոյ

ԾԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐ
Նոր հրատարակութիւններ
ՕՐԱՑՈՅՑ
1890 քուակահրի Բրիտանոսի
Տպագր. Գ. Պատարան (Սրամեան)
Կ. ՊՈԼԻՍ

(1) Ի լրոյ կիմանանք թէ թէ՛ հրանի Ուսումնասիրաց ընկերութիւնն պատրաստութիւններ կը տեսնէ մի լրագրի հրատարակութեան. բայց հաստատ տեղեկութիւններ չունինք: Կը յուսանք որ Ուսումնասիրաց ընկերութիւնն այս նըկատմամբ ստոյգ տեղեկութիւններ կը հազարդէ որոց անկ է: ԻՄԲ.

Կը ծախուի Մարտէլ, Արմենիա ըրազրի իմբազրատունը, հատը 25 սանթիմ. Մարտէլէն դուրս կը գրկուի 30 սանթիմով, փոստի ծախքը իւրմբազրատունէն վճարուելով:

ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՌՈՒԹԵԱՆ Ա. ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՐԱՆ ՄԱՄՈՒԹԵԱՆ ՉԱՅՄԱՍԱՆԻ ՉԱՏՈՒԹԵԱՆ

« Հայրենասիրական Միութեան » հրատարակած այս վարդապետարանի մէջ համառօտ կերպով բացատրուած է թէ իւրաքանչիւր հայրենասէր Հային իր ձեռք պէտք է ունենայ և ինչ պարտքեր ունի կատարելու:

Գինն է 20 սանթիմ և կը ծախուի Արմենիա իմբազրատունը: Մէկ անգամէն 20 օրինակ գնողը կը վճարէ 3 ֆրանկ և 50 սանթիմ միայն, փոխանակ 4 ֆրանկի: Փոստի ծախքը կը վճարուի « Հայրենասիրական Միութեան » կողմէն:

ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱԼԵԱՆ Ե

ԼԻՆՉԻ ՕՐԷՆՔԸ ՏՍ.ՃԿԱ.ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ (ՊՏՏԿԵՐ ՄՕՏԻԿ ԱՊՏՄԱՅԻՑ)

ՔՐԵՅ Մ. Պ.
(Այս տետրակի մէջ ցոյց կը տրբարու թէ բռնաւորները և ազգամասնիչ Հայերի դատաստանը ինչպէս պէտք է տեսնուի այնպիսի երկիրներէ մէջ ուր օրինակը և արդարագատ կառավարութիւն չկայ):

Մէկ օրինակի գինն է 20 սանթիմ. 20 օրինակը 3 ֆրանկ և 50 սանթիմ: Փոստի ծախքը կը վճարուի Արմենիա իմբազրատունէն:

Հետեւեալ գիրքերն կարելի է ստանալ Արմենիա իմբազրատունէն, իրենց անջեւ նշանակուած գիներով և փոստի ծախքը իմբազրատունէն վճարուելով:

Արժէքը կանխիկ չվճարուած՝ գիրք չզրկուի:

ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ա. ՀԱՅ ԳԻՒՅՄԱՑՆՈՒԶԻ ՄԸ (սպառած):
Բ. ՀԱՅ ԳԻՒԴԱՅԻ (սպառած):
Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԷԼԻ (Հայաստանի ազատութեան ցանկացող մի Հայի մաղթանքներն և մտածումներն են Սաղմոսի ոճով գրուած) . 40 սնթիմ:
Դ. ԱԶՍՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՑԻ ԵՒ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՊՏՍՄԻՍՆԱՅԻՑ (Պաշտպանողական իր ազատութիւն ձեռք բերելու համար մէկ

գարէ ի վեր արած ջանքերի խիստ հետաքրքրաշարժ նկարագրութիւնն է):

1 ֆր. 50 սնթիմ.
Ե. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ . — (Հայաստանցիները թշուառութեան գլխաւոր պարիւրներէն մին եղող պանդիրները մեր ազգային նորընտիր վիպասանի գրչին նիւթ եղած է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ անուն վէպին մէջ: Իրական կեանքէ առնուած այդ վէպ որ մաս առ մաս կը հրատարակուի Արմենիա մէջ, առանձին տետրակով և սրատարակուած է այժմ և կը ծախուի Մեծ Հեղինակին Պարոն Մկրտիչ Թիւրքիսթիս ճիւղի մօտ, ինչպէս նաեւ Արմենիա իմբազրատունը):

1 ֆր. 20 սանթիմ
Զ. ԳՍԱՍՈՒ ՔՍՏԻՊՍ—ՄՈՂՈՎԻՊԱԿՄԸՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՐՄԸ յետ այբուբենն աւարտելուց . (Մեծանուն Հայ բանաստեղծին վերջերս գրած ազատագրական ընտիր ոտանաւորներէն 3րդ օրոնք իւր «Բանաստեղծութիւններ») հաւաքածոյն մէջ չեն գտնուիր, առանձին տետրակով հրատարակուած են): Այս տետրակէ որի շահը բարեգործական մի նպատակի յատկացած է, 50 հատը մէկ անգամէն գնողին կը տրուի 50 հատը 2 ֆրանկ 50 սանթիմի, որ ըսել է հատը 5 սանթիմ կամ 10 փարա թիւրքական:

Հատով կը ծախուի 0,10 սնթիմ.

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

(Կ. ՊՈԼԻՍՈՑ ՀԱՅՈՑ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐ ՍՈՒՆՈՒՄՄ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՊ)

ՔՐԵՅ ԱՊԼԱՍԻՊ
Այս հետաքրքրաշարժ գրուած կը ներկայացունէ ընտանեկան խնուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայր իւր ապականուած վարքաբարքով որչափ չարիքներ կատարուած գարձած է և վերջ ի վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքով սպաննուած և անհետացած է աշխարհէ:

Կը ծախուի Արմենիա իմբազրատունը, գին 1 ֆրանկ, փոստի ծախքը իմբազրատունէն վճարուելով:

ԼԵՒՈՆ ԹԱԳԱՌՈՐԻ ՇԻՐՄԻՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

Մեր վերջին թաղաւոր Լեւոնի շիրմին պատկերն ունենալու համար շատեր կը գիմեն մեզ տակաւին, թէ եւ վաղուց արդէն յայտարարած ենք թէ այդ պատկերներ սպառուած են: Արդ կուգանք յայտնել ցանկացողներին թէ Արմենիա Ա տարու 79րդ թուէն որ այդ պատկեր կը պարունակէ իւր մէջ և որ այդ պատճառով յատկապէս սպիրականներն տարբեր գեղեցիկ թղթի վրայ տպուած է, մի քանի հատ տակաւին մնացած կան խրմբազրատունը: Յանկացողներին կարող ենք զրկել անոնցմէ, հատը մէկ ֆրանկի, ճանապարհատեալքը իմբազրատան վրայ:

Այդ թերթի մէջ մանրամաս տեղեկութիւններ տրուած են նաեւ Լեւոնի գերեզմանին նկատմամբ: Մեր ընթերցողներ կը յիշեն թէ Արմենիա լրագիրն էր որ Ա տարու 72ր թուովն (1886 ապրիլ 24) հրատարակուող Փարիզի հայրենակ Հայերին մի ուխտագնացութիւն հաստատել Լեւոն Լուսինեանի գերեզմանին և այդ անաշխարհի համեմատ Ա հանդիսուոր ուխտագնացութիւնն եղաւ 1886 մայիս 18ին, ինչպէս որ մինչեւ այժմ կը կատարուի ամեն տարի: Արդ, Արմենիա վերոյ յիշեալ թուին մէջ, բացի այլ հետաքրքրական գրուածներէ, կայ նաեւ Փարիզէն մի թղթակցութիւն որ սըրտայոյղ և գեղեցիկ ոճով կը նկարագրէ այդ անաշխ ուխտագնացութիւն և հետաքրքրական տեղեկութիւններ կուտայ Մէն-Տընիին այն շիրմի վրայ ուր հանգչած է մեր տարարագր վերջին թագաւոր, Լեւոն Լուսինեան:

ԾԱՆՈՒ ԳԻՐԿԵՐ

— Բանօֆի — ԿՍՏՄԵՐ Ա. եւ Բ. հատորներ. (Ազգային անաշխարհ վիպագիր Քաթիկի այս գիրքը կը ծանօթացունէ ընթերցողը տաճկական և պարսկական Հայաստանի գլխաւոր տեղերին հետ, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ քուրդերի ցանազան ցեղերի և հայերի գրութեան, վարքի և բարքի մասին: Նա ցոյց կը տայ այն ծրագիր որին պէտք է հետեւին Հայաստանի մէջ գործելու զորներն: Մի խօսքով, թէ՛ իրր ազգային ընտիր վիպասանութիւն և թէ՛ իրր հայրենասիրական գործունէութեան վարդապետարան և ծրագիր, արժան է որ գտնուի այս գիրք ամեն հայրենասէր Հայի տունն:)

Գին Ա հատորին (թղթակաղմ) 7 ֆր. Բ հատորին (թղթակաղմ) 8 ֆրանկ և 50 սանթիմ: Երկու հատորներն միասին 15 ֆրանկ:

— Բանօֆի — ՍԱՄՈՒԷԼ (Քաթիկի հրատարակած ազգային վէպերի վերջինն է այդ որի նիւթը առնուած է Գ դարի Հայերի կեանքէն և որ, բացի իւր ներշնչած ազատասիրական ըզգացումներէ, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ այն ժամանակի Հայերի բարքերին, սովորութիւններին և այլնի վրայ):

10 ֆր
— Գամառ, Գաթիպա. — ԲԱՆԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒԹԻՆՆԵՐ . (Ազգային անաշխարհ բանաստեղծ Ռ. Պատկանեանցի ազատագրող և հրահանգիչ բանաստեղծութիւններն կը պարունակէ. սկիզբն գրուած է հեղինակին պատկերով): 2 ֆրք:

ՏԵՕՐԷՆ—ԻՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant: FÉLIX ENFFANTIN.

Մ Ա Ր Ս Է Յ Լ
Հայերէն տպարան Մ. Փոքրապատկեր
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER
rue Vacon 50.